

PROTOKÓŁ z XI posiedzenia Rady do Spraw Cyfryzacji, które odbyło się 12 kwietnia 2024 roku, o godzinie 12:00 w siedzibie Ministerstwa Cyfryzacji.

Posiedzenie otworzyła Przewodnicząca Rady Pani Agnieszka Jankowska. Powitała obecnych na posiedzeniu Rady ds. Cyfryzacji oraz nowego członka Rady - Pana Jana Macieja Czajkowskiego, który dołączył do składu Rady z ramienia Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Kompetencje cyfrowe, edukacja cyfrowa - Pani Katarzyna Nosalska, Dyrektor Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych w MC oraz Pani Katarzyna Kopczewska, liderka zespołu roboczego RdC ds. kompetencji cyfrowych i edukacji cyfrowej.

Z uwagi na nieobecność przedstawicieli Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej, Pani Przewodnicząca zakomunikowała, aby Rada na kolejnym posiedzeniu zajęła się tą tematyką z udziałem gości z ww. resortów.

Pani Dyrektor Katarzyna Nosalska na początku swojej wypowiedzi zreferowała kwestie, które należą do Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych MC. To przede wszystkim koordynacja Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych – prawie 3 mld zł z budżetów wszystkich resortów do roku 2030 będzie przeznaczonych wyłącznie na rozwój kompetencji cyfrowych. Co roku aktualizowane są dane z resortów z realizacji zadań wpisanych do Programu. W tym roku był to raport niepełny (obejmujący kilka miesięcy), w związku z tym nie zapewnia pełnego obrazu. Pani Dyrektor przedstawiła kilka wniosków z raportu. Przede wszystkim kwestie związane z późnym uruchomieniem środków z KPO powodują opóźnienia projektów realizowanych we wszystkich resortach. Zgłaszano konieczność aktualizacji Programu ze względu na to, że nowe projekty zostały zainicjowane, a niektóre zostały przez ministerstwa skasowane. KPO na e-kompetencje przeznacza spore budżety na najbliższe lata. MC w porozumieniu z CPPC jest gotowe uruchamiać konkursy na początku maja. Są to konkursy do głównych 4 grup docelowych: obywatele, nauczyciele przedszkolni, urzędnicy i osoby wykluczone. Pani Dyrektor zwróciła uwagę na kwestię współpracy Pana Ministra z NGO-ami – uruchomiony został konkurs na ekspertki w cyfryzacji. CRKC zajmuje się również dostępnością cyfrową. Pani Dyrektor wspomniała o projektach finansowanych z funduszy europejskich: sieć dostępności cyfrowej, szkolenia z dostępności cyfrowej. Ponadto, działaniem wynikającym z potrzeb, które pojawiły się w poprzednim roku, są szkolenia urzędników w zakresie sztucznej inteligencji, przede wszystkim ze względu na konieczność zrozumienia niektórych niuansów przy ocenie wniosków czy sformułowania legislacji. Pani Dyrektor wspomniała także o KPO i inwestycji dot. edukacji oraz infrastruktury. Obecny etap w zakresie komputerów dla uczniów jest na poziomie merytorycznych uzgodnień i planu tzw. cyfrowego ucznia. MC oczekuje na wytyczne z MEN - właściwego w kierunkowych politykach w zakresie edukacji, aby można było go realizować zgodnie z przyjętą Polityką Cyfrowej Transformacji Edukacji w Polsce. CRKC zajmuje się szeregiem badań i analiz zaplanowanych na obecny rok. Pani Dyrektor zachęciła do konsultacji kwestii będących w zainteresowaniu członków Rady. Podkreślone zostało, że kompetencje cyfrowe są priorytetem przyszłych lat, a działania CRKC w związku z dostępem

do funduszy KPO przeznaczonych na CRKC, będą mogły dynamiczniej się rozwijać zgodnie z wypracowanymi rekomendacjami.

Po wypowiedzi Pani Dyrektor rozpoczęła się dyskusja. Poproszono Panią Dyrektor o rozwinięcie zagadnienia - szkolenia urzędników dot. sztucznej inteligencji. Pani Dyrektor wskazała, że potrzeby są różne – w niektórych miejscach sztuczna inteligencja jest wykorzystywana. W przypadku identyfikowania potrzeb poszukiwana jest możliwość ich finansowania. Problem występuje m.in. w kwestii dyskusji na temat implementacji różnego rodzaju rozwiązań w inwestycjach, które są planowane, np. z instytucjami zarządzającymi.

Jeden z członków Rady zauważył, że muszą powstać przepisy prawa, które umożliwią wykorzystanie sztucznej inteligencji w procesach administracyjnych.

Pani Dyrektor wspomniała, że sztuczna inteligencja w wielu miejscach nas otacza i dotyczy również urzędników. Samo zrozumienie wielu aspektów - począwszy od podstawowych, technicznych przez kwestie etyczne - oraz świadomość braku pewnych uregulowań prawnych, wydaje się zasadne.

Zauważono, że jeśli urzędnicy nie podwyższą swoich podstawowych kompetencji, to sytuacja nie ulegnie zmianie. Należy zwrócić uwagę na holistycznie kompetencje urzędników.

W dalszej części dyskusji uznano, że mówiąc o kompetencjach cyfrowych nie można wykluczyć AI – to element, który funkcjonuje zarówno w życiu biznesu jak i w życiu codziennym.

Odniesiono się do Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych i szkoleń nauczycieli, m.in. zaplanowanych szkoleń nauczycieli przedszkolnych czy projektu Lekcja:Enter. Zwrócono uwagę, że po szkoleniach dla nauczycieli przedszkolnych można spodziewać się odpowiednich efektów, jednak na szkolenia 55 tys. nauczycieli ogółem jest przeznaczona mała kwota, a czas na szkolenie jednego nauczyciela to ok. 8 h. Jako bardzo istotny uznano fakt, że we wszystkich szkoleniach najważniejszym kryterium jest kryterium ilościowe. Zadano pytanie czy jest możliwość, aby było to kryterium merytoryczne. Pani Dyrektor m.in. wskazała, że postulowano o włączenie wskaźnika sprawdzenia skuteczności szkoleń i wprowadzono test wiedzy początkowy i test końcowy.

Pani Dyrektor odpowiadając na kolejne pytania wskazała, że Program Rozwoju Kompetencji Cyfrowych jest realizowany z ramienia MC, ale dokument agreguje wszystkie projekty realizowane we wszystkich ministerstwach/jednostek im podległych, w związku z tym kompetencje dzielą się resortowo. MC przeprowadza ewaluacje rocznie i artykułuje wnioski. Wskazano, że pewne kwestie będące przedmiotem pytań członków Rady zawierają się w kompetencji MEN. Ponadto, fakt badania poziomu kompetencji cyfrowych nauczycieli jest problemem, który należałoby zaadresować w szerokim gronie, również na Radzie ds. Informatyzacji Edukacji MEN, ponieważ wydaje się, że konieczne jest podejście bardziej systemowe.

Jeden z członków Rady wskazał, że brakuje podstawowego komponentu do oceny czy szkolenia osiągną swój cel. Uznał, że potrzebna jest cyfrowa reforma edukacji. Poruszono

także temat kompetencji cyfrowych przedsiębiorców i sposobu podniesienia gotowości do adaptacji najnowszych technologii.

Pani Dyrektor wskazała, że MC planuje przeprowadzenie badań w zakresie kompetencji cyfrowych pracowników i managerów szeroko pojętego przemysłu, wraz z określeniem czynników motywujących ich rozwój. Odniosła się także do kwestii kształcenia specjalistów ICT na poziomie studiów oraz zmiany potrzeb rynkowych. W tym aspekcie MC również planuje badania i analizę obecnych deficytów w najbliższej przyszłości wraz z ekspertyzą obecnego stanu kształcenia na kierunkach informatycznych, co będzie podstawą do definiowania instrumentów wsparcia w tym obszarze.

Podsumowując Pani Dyrektor wskazała, że na miarę swoich możliwości CRKC będzie reagować i zacieśniać współpracę międzyresortową. Pani Dyrektor zaprosiła członków Rady do kontaktu w sprawie pomysłów, którymi CRKC mogłoby się zająć.

Pani Anna Kwiatkowska – Przewodnicząca Rady do spraw Informatyzacji Edukacji wskazała, że pierwsze posiedzenie Rady odbyło się 3 kwietnia. Rada stara się wesprzeć MEN w działaniach dot. opracowania Polityki Cyfrowej Transformacji Edukacji – kamienia milowego - dokumentu, który powinien powstać 2 lata temu. Zakupy sprzętu do szkół, które zostały dokonane w zeszłym roku, są zagrożone ryzykiem braku finansowania z powodu niespełnienia kamieni milowych. Z uwagi na to, że Polityka Cyfrowej Transformacji Edukacji musi zostać przyjęta w czerwcu, aby była kwalifikowalność wszystkich poniesionych i zaplanowanych kosztów, prace nad dokumentem są bardzo szybkie. Pani A. Kwiatkowska poinformowała, że do Polityki został opracowany plan działań i wymieniła jego najważniejsze punkty. W odniesieniu do podstawy programowej kształcenia ogólnego Pani A. Kwiatkowska wskazała, że trwają prace nad opracowaniem zapisów dla podstaw programowych poszczególnych przedmiotów, dotyczących rozwoju kompetencji cyfrowych, a w 2025 lub 2026 r. zaplanowana jest całkowita zmiana podstawy. Istotna jest także współpraca MC i MEN w zakresie realizacji PRKC oraz PCTE.

Pani Katarzyna Kopczewska, liderka zespołu roboczego RdC ds. kompetencji cyfrowych i edukacji cyfrowej wskazała, że zespół przygotował materiał obejmujący postulaty w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych adresowanych do przedstawicieli MC - zaangażowanych w przygotowanie strategii cyfryzacji oraz kompetencje cyfrowe. Zaproponowano kilka ważnych punktów mających kluczowe znaczenie dla procesu rozwoju kompetencji cyfrowych:

1. Utworzenie i sfinansowanie programu „Bon informatyczny” wyrównującego kompetencje cyfrowe obywateli
2. Kształcenie nauczycieli szkół podstawowych i średnich nakierowane na podniesienie ich kompetencji cyfrowych
3. Utworzenie programu finansowego wzmacniającego kadry naukowe uczelni w zakresie kompetencji cyfrowych we wszystkich dyscyplinach naukowych

4. Zapewnienie ciągłości kadr dydaktycznych w obszarze informatycznym w szkolnictwie wyższym
5. Reorganizacja w administracji publicznej kompetencji różnych instytucji zaangażowanych w proces kształcenia kompetencji cyfrowych w celu wyodrębnienia jednostek wiodących (odpowiedzialnych)
6. Rozbudowa oprzyrządowania informatycznego polskich szkół
7. Ocena Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych bazą dla nowej strategii uwzględniającej kwestie rozwijania kompetencji cyfrowych
8. Synchronizacja pojęciowa

Po przedstawieniu poszczególnych punktów rozpoczęła się dyskusja nt. poziomu kompetencji cyfrowych, wykorzystaniu laptopów dla uczniów, dostępu do Internetu, wynagrodzeń kadr IT w sektorze publicznym, reformy edukacji cyfrowej.

Pani Przewodnicząca zakomunikowała, że materiał przedstawiony przez liderkę zespołu ds. kompetencji cyfrowych i edukacji cyfrowej otrzymają wszyscy członkowie Rady oraz zaproponowała zgłaszanie dodatkowych propozycji/uwag do czasu przekazania materiału na ręce ministra cyfryzacji.

Sprawy różne

Pani Przewodnicząca skierowała do członków Rady prośbę o zastanowienie się przed kolejnym posiedzeniem 26 kwietnia nad pytaniami bądź prośbami do przedstawicieli MNiSW oraz MEN. Poprosiła także liderki/liderów poszczególnych zespołów roboczych Rady o krótką informację nt. stanu prac w ramach poszczególnych zespołów roboczych Rady podjętych/planowanych do podjęcia działań.

Uczestnicy posiedzenia:

Członkowie Rady:

1. Andrzej Dulka
2. Agnieszka Gryszczyńska
3. Jan Maciej Czajkowski
4. Agnieszka Jankowska – Przewodnicząca
5. Katarzyna Kopczewska
6. Janusz Kosiński
7. Anna Beata Kwiatkowska
8. Marta Poślad
9. Krzysztof Silicki
10. Bianka Siwińska
11. Patrycja Staniszevska
12. Katarzyna Szymielewicz
13. Sławomir Wojciechowski
14. Małgorzata Zakrzewska

Zaproszeni goście:

15. Katarzyna Nosalska, Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych w MC

Sekretariat Rady i pracownicy Ministerstwa Cyfryzacji:

16. Ryszard Łuczyn, Zastępca Dyrektora Departamentu Projektów i Strategii w MC
17. Katarzyna Stopińska, Biuro Ministra w MC
18. Katarzyna Gójska, Biuro Ministra w MC